

Az igazi hatvágás rendszere, mint hungarikum

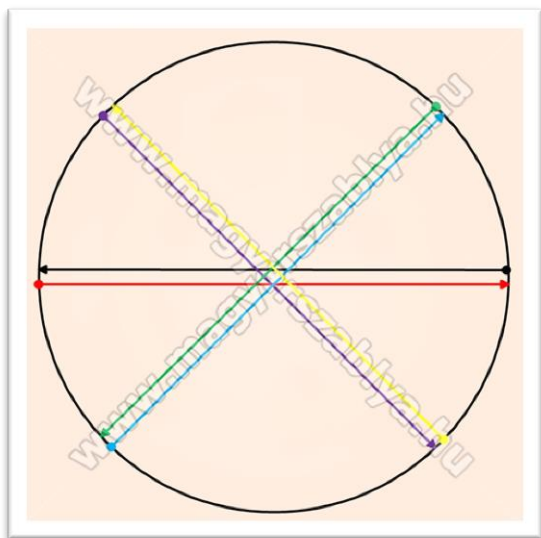
A hatvágás rendszere, a 18. századtól a magyar huszárszablya forgatás alaptudománya és gyakorlásának elmaradhatatlan része. Generációkról, generációra adták át a huszártisztek a huszárlegénységnek, ezt a jellegzetesen magyar kardforgatási metódust és vágási rendszert.

A huszárlegények a kiképzés során néhány napig egy nyújtófa szerű bottal tanulták a hatvágást, majd 2-3 nap múlva már karddal ismételték a mozdulatokat. A vágások helyes sorrendjének, és irányainak elsajátítására a kaszárnya falára festettek, vagy rajzoltak egy

úgynevezett „hatvágás csillagot”. Egészen addig gyakoroltatták a kiképző altisztek és tisztek a mozdulatot, amíg villámgyorsan, néhány másodperc alatt, reflexszerűen nem tudták alkalmazni ezeket a suhintásokat. Amikor már kiválóan ismerték a hatvágást gyalogosan, akkor lovon ülve, először lépésben, majd ügetve vágatták

velük. Ezt követően vágóban is végre kellett tudni hajtani a hatvágás mozdulatait. Először a levegőben, majd embermagasságú, földbe ástott póznákra helyezett dinnye, tök és egyéb célpontok ellen vágatták őket, hogy ne csak a gyorsaságot, de a pontosságot is megtanulják. Az időzítés és a pontosság fejlesztésére feldobott rézérmeket kellett a hatvágással eltalálni.

A hatvágás rendszer vágási átmenetei

Hiszen a leginkább falusi parasztlegényekből verbuvált közhuszárnak egyszerű, könnyen tanulható, a rövid kiképzési időtartamhoz illeszkedő hatvágást kellett tanítani. A lovassági közelharc véres tusáiban, pillanatonként változó összecsapásaiban érvényesült igazán a mondás, hogy „A kevesebb, az több”.

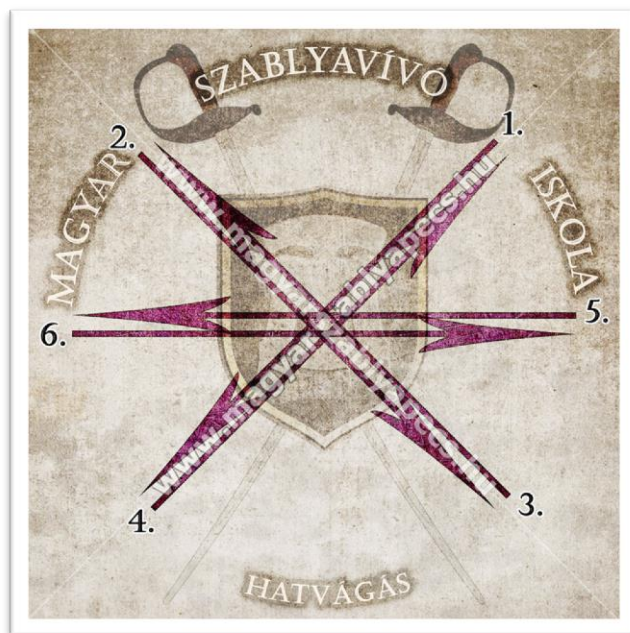

A tisztikar és a legénység számára előírás volt, hogy a hatvágás mozdulataiból karonként százakat vágjanak. Így adódott össze karonként, katonánként a napi 600 vágás. Ez a fajta edzés, még a két világháború közötti időszakban is népszerű maradt a katonatiszteknél. Sokat mondó ez a tisztelet a tankok és a vadászpilóták

korában. A hatvágás, később magyar huszárok közvetítésével 33 országba, köztük a tengerentúltra is eljutott. A külföldi lovassági kiképzők, saját elgondolásaik szerint még bővítették, számaikat növelték, de **a magyar huszár kiképzési anyagában, mindig hatvágás maradt.**

Mi sem bizonyítja ezt jobban, hogy *Bihari János* legendás 19.sz-i zenész toborzója „**A hatvágás verbunk**” nevet kapta, és ezen a néven ismerte meg *Liszt Ferenc* és használta fel egy későbbi művében, és ezen a néven a maradt fenn magyar zenei és kultúrtörténetben és a nemzeti emlékezetben.

Anekdota a hatvágásról, a szabadságharc korából:

A hatvágás rendszer vágási átmenetei

„Nálunk Dunaszentpálon úgy mondják a régiek, hogy huszárok voltak a faluban, amikor az a nagy harc volt. Héderváron meg a császáriak voltak bekvártélyozva. Két huszár elment járőrbe kikélni őket. Nem sokra mentek, mert a császáriak észrevették őket. Az egyik huszár még csak elnyargalt valahogyan, de a másikat elkapták. Bekísérték a faluba, aztán vallatni kezdték. Arról is faggatták, hogy hogyan csinálják a huszárok a hatvágást? Mondta nekik a huszár, hogy ő azt ugyan elmondani nem tudja, de megmutatja szívesen, ha kíváncsiak rá. Adtak neki egy kardot, hogy mutassa be. Erre azt mondta nekik, hogy azt gyalog nem lehet, csak lóhátról. Adják oda neki a lovát, mindjárt megmutatja. Hát a lovát is előhozták. Fölpattant a hátára és elkezdte a hatvágást. Csapkodott a kardjával hol erre, hol arra,

táncoltatta a lovát tisztességesen, mire a császáriak elhúzódtak mellőle. Mindig nagyobb lett a kör, ő meg csak vagdalkozott benne hármat erre, hármat arra, míg egyszer csak nekiugratott a szélének. Lecapta egy németnek a fejét, aztán irány hazafelé! De még visszakiáltott nekik, hogy most már tudják meg, hogy ilyen a hatvágás!”

(Csütörtöki Mihály, sz. 1909. Dunaszentpál, 1973)